

Homilētika un publiskā runa

Akadēmiskie kredītpunkti

4 KP (6 ECTS)

Iepriekšējo kursu prasības

Nav

Apstiprināts

Metodiskajā komisijā (augusts, 2021.)

Kursa autori:

Mg. Theol. Rinalds Grants (rinalds.grants@gertrude.lv)

Mg. *artium* Vija Beinerte (vija.beinerte@gmail.com)

Saturs (kursa anotācija)

Studējošie tiek iepazīstināti ar homilētikas jēdzienu un dažādām sprediķošanas tradīcijām; tiek piedāvāti dažādi sprediķošanas modeļi un metodes, lai dotu pamatus sprediķošanas praktizēšanai. Tiek skaidroti homilijas teoloģiskie pamati, kas balstīti Svētajos Rakstos un konfesionālajās apliecībās. Uzmanība tiek pievērsta gan homilijas saturiskai, gan formālai veidošanai. Kursa ietvaros studenti apgūst soļus, kas nepieciešami homilijas sagatavošanai un iegūst iemaņas tās atbilstošā un piemērotā pasniegšanā. Tiek apgūta pareizas elpošanas un skaidras un skanīgas runas tehnika un pareiza izruna, iegūta prasme publiski uzstāties, pārvarot satraukumu, un māka paust vēstījuma būtību. Kurss notiek lekciju un praktisku nodarbību veidā. Starppārbaudījumā students prezentē lasījumu no Svētajiem Rakstiem.

Mērķi

- Sniegt teorētisku ieskatu homilētikas disciplīnā un radīt izpratni par baznīcas homilētisko kalpošanu.
- Palīdzēt studentiem sagatavoties Svēto Rakstu vēsts pasludināšanai, gan saturiski, gan tehniski – apzināti un mērķtiecīgi trenējot balsi un dīkciju, kā arī izmantojot dažādus satura atklāsmes līdzekļus.

Sasniedzamie rezultāti

Zināšanas

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti zina:

- homilētikas un homilijas jēdziena nozīmi;
- komunikācijas pamatmodeļus un to priekšnosacījumus;
- luteriskās homilētikas pamatprincipus;

Vērtēšana

Praktiskais darbs
Starppārbaudījums
Gala pārbaudījums

- kā sagatavoties sprediķim, Svēto Rakstu lasījumam vai citai publiskai runai;
- kā pārvarēt satraukumu pirms uzstāšanās.

Prasmes

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti prātis:

- izveidot mērķauditorijai atbilstošu sprediķi; Praktiskais darbs
- studijās iegūto teoloģisko zināšanu kopumu pielietot Starppārbaudījums
sprediķošanā; Gala pārbaudījums
- runāt tā, lai būtu sadzirdami un saprotami;
- salikt runas tekstā loģiskus uzsvarus, atklājot vēstījuma būtību.
- apvienot runā izteiksmes vienkāršību un izteiksmību;
- skaidri un saprotami lasīt liturģiskos lasījumus.

Kompetences

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas, studenti spēs:

- praktizēt sprediķošanu kā Baznīcas kalpošanas sastāvdaļu; Starppārbaudījums
- realizēt homilētisko kalpošanu pastorālās un misijas Gala pārbaudījums
kalpošanas kontekstā;
- skaidri, sadzirdami un iedvesmoti uzrunāt draudzi, nesot tai evaņģēlija vēsti.

PILNA LAIKA STUDIJAS

Lekciju un semināru plāns

<i>Tēma</i>	<i>Akadēmiskās stundas (45 min)</i>
1 Homilētikas jēdziens un tā vēsturiskā attīstība	4
2 Svētrunas uzbūve	8
3 Svētrunu veidi	6
4 Luteriskās hermenētikas pamatprincipi	8
5 Svētrunas sagatavošana	12
6 Kazuāluzrunas	4
7 Svētrunas pasniegšana	6
8 <i>Uzņāc stalti, atver muti un pēc iespējas ātrāk aizej.</i> Stāja un elpa, to saistība un kontrole. Sejas, plecu un roku muskuļu atbrīvošanas vingrinājumi. Diafragmas nostiprināšana. Elpošanas vingrinājumi.	1
9 Dikcija. Artikulācijas aparāta muskulatūras vingrinājumi (apakšžoklis, lūpas, mēle).	1

10	Balss un tās reģistri. Kā izmantot rezonatorus. Artikulācijas vingrinājumi un "mēles mežģi". Teksta izpratne. Vēstījums. Loģiskie uzsvāri, intonācija, temps, ritms, pauzes, žesti.	2
11	Svēto Rakstu lasījumu īpatnība: <i>Kunga Gars runā ar manu muti, un Viņa vārds ir uz manas mēles</i> (2Sam 23:2); <i>jo praviešu sludināšana nav nekad cēlusies no cilvēka gribas, bet Dieva cilvēki runājuši Svētā Gara spēkā</i> (2Pt 1:21).	2
12	Kāpēc svarīga ir eksegēze.	1
13	Saikne ar klausītājiem. Attieksme, acu kontakts. Kā noturēt auditorijas uzmanību. Praktiski padomi, gatavojoties publiskai runai.	3
14	Praktiskās individuālās nodarbības	6
<i>KOPA</i>		64

Patstāvīgā darba plāns

Patstāvīgais darbs	Stundu skaits izpildei
Homilijas sagatavošana	36
Kazuālrunas sagatavošana	36
Balss un dikcijas vingrinājumi, teksta lasīšanas vingrinājumi	24
<i>KOPA</i>	96

Vērtējums

	Plānotie studiju rezultāti			% no gala vērtējuma
	Zināšanas	Prasmes	Kompetences	
Apmeklējums	+			20
Praktiskais darbs	+	+		20
Starppārbaudījums	+	+	+	20
Gala pārbaudījums	+	+	+	40

Literatūra

Pamatliteratūra un informācijas avoti

1. Gulbis, Modris K. *Praktisks ievads homilētikā*. Rīga: LU Teoloģijas fakultāte, 2004.
2. Ozols, Alberts. *Homilētika*. Rīga: Ceļš, 1996.
3. Rumba, Edgars. *Vīņpus aizspriedumiem, noliegumiem un ilūzijām*. Rīga: Klints, 82-88.lpp, 1994.
4. Pāvests Francisks. *Evaņģēlija prieks*. Rīga: Kala Raksti, 2014.
5. Milēviča, Inga. *Veiksmes retorika*. Rīga: Burtene, 2019.

Ieteicamā literatūra un informācijas avoti

1. Lejas-Krūmiņš, Teodors. *Skatuves māksla*. Rīga, 1923.
2. Endzelīns J. *Dažādas valodas kļūdas*. Rīga: A. Gulbis, 1928.

3. Punka A. *Prasme runāt publiski*. Rīga: Rūķis, 1933.
4. Ceplītis L., Katlape N. *Izteiksmīgas runas pamati*. Rīga: Zinātne, 1968.
5. Reu, Johann Michael. *Homiletics: A manual of the theory and practice of preaching*. Concordia heritage series: St Louis, 1977.
6. Apele R. *Runas māksla*. Rīga: Zvaigzne, 1982.
7. Hindls T. *Prasme uzstāties*. Rīga: Zvaigzne ABC, 2000.
8. Mencels V. *Retorika*. DE NOVO, 2002.
9. Grīšle, R. *Spēkildze*. Rīga: Antava, 2005.
10. Feldmanis, R. *Ar Kristu*. Rīga: PRFF, 2016.
11. Rumba, E. *Kristus mūsu miers. Sprediķu un rakstu krājums*. Rīga: PRFF, 2019.